

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1198
Toplantı Tarihi/Sayısı : 4.7.2024/43
Karar Numarası : 2024/607
Başvuran : M. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın dış tedavisinin gerçekleştirilmediği ve dış problemine ilişkin İnfaz Hakimliğine yazdığı dilekçelere çıkış yapılmadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Dış tedavisinin gerçekleştirilmemesi nedeniyle mağdur olduğunu, dış ağrısı nedeniyle yemek yiyemediğini,

b. Kendisiyle aynı Kurumda bulunan diğer mahpusların hızlı bir şekilde tedavisi gerçekleştirilirken kendisinin tedavisinin gerçekleştirilmediğini,

c. Elazığ İnfaz Hakimliğine dış problemine ilişkin yazdığı dilekçelere çıkış yapılmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Elazığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın sağlık dosyası incelendiğinde; 27/11/2019 tarihli Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesince yapılan muayenesinde dış aşındırma işleminin yapıldığı,

b. 4/9/2020 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edildiği,

c. 9/6/2021 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edilerek önerilerde bulunulduğu, 13/8/2021 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edilerek dişinin çekildiği,

ç. 18/5/2022 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edilerek diş dolgusu işlemi yapıldığı, 20/6/2022 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edildiği, 24/6/2022 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edilerek protez yapımı için Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesine sevk edildiği, 8/7/2022 tarihli Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğince muayene edilerek protez yapımı için Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesine sevk edildiği, 5/10/2022 tarihinde Kurum dış polikliniğince muayene edildiği, 3/11/2022 tarihinde Kurum dış hekimi tarafından muayene edilerek Elazığ Kampüs Hastanesi Dış Polikliniğine sevk edildiği ve aynı gün yapılan muayenesinde Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesine sevk edildiği, 11/11/2022 tarihinde Elazığ Ağız ve Dış Sağlığı Hastanesi tarafından yapılan muayenesi sonucunda diş protezi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

için ölçü alındığı ve ölçüsü alınan protez dişlerinin teslim edildiği, 15/12/2022 tarihinde Kurum diş hekimi tarafından muayene edilerek Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine sevki için randevu alındığı, 27/12/2022 tarihli Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesince yapılan muayenesinde panoramik röntgen çekilmiş diş dolgusu işleminin yapıldığı,

d. 19/1/2023 tarihinde Kurum diş hekimliği tarafından Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine sevk edildiği ve aynı gün gerçekleştirilen muayenesinde diş periodental tedavi uygulandığı, 27/1/2023 tarihinde Kurum diş hekimliği tarafından muayene edildiği, 28.02.2023 tarihli Elazığ Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesince diş periodental küretaj işlemi yapıldığı, 28/4/2023 tarihinde Kurum diş hekimliğince Elazığ Kampüs Hastanesi Diş Polikliniğine sevkini yapıldığı ve aynı gün gerçekleştirilen muayenesinde önerilerde bulunulduğu, 27/9/2023 tarihinde Kurum diş hekimi tarafından muayene edilerek çürük gözlemlenmediği, oral hijyen eğitimi verildiği, bu doğrultuda başvuranın diş tedavisinin tamamlandığı,

e. Başvuranın diş problemine ilişkin İnfaz Hakimliğine 8/12/2022 ve 27/7/2022 tarihlerinde şikayet dilekçesi sunduğu, söz konusu dilekçelerin aynı gün İnfaz Hakimliğine gönderildiği belirtilmiştir.

4. Başvuran tarafından Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)"

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

7. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma bizzat başvuru yapabileceği belirtilmiştir.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; (...) yönlerinden incelenir.*"

9. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Başvuran; dış tedavisinin gerçekleştirilmediğini ve dış problemine ilişkin İnfaz Hakimliğine yazdığı dilekçelere çıkış yapılmadığını iddia etmektedir.

13. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün mektup, faks ve telgrafları alma ve gönderme hakkı" başlıklı 68'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Hükümlü, bu maddede belirlenen kısıtlamalar dışında, kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla, gönderme hakkına sahiptir."

14. 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."

15. Başvuranın dış tedavisinin gerçekleştirilmediği iddiasına ilişkin olarak muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı incelendiğinde; muhatap tarafından başvuranın dış tedavisinin tamamlandığı belirtilmiş; başvuranın dış tedavisinin gerçekleştirilmek üzere birçok kez hastaneye sevk edildiği, muayene ve tedavilerinin gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup muhatap tarafından hak ihlalinin gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

16. Başvuranın dış problemine ilişkin İnfaz Hakimliğine yazdığı dilekçelere çıkış yapılmadığı iddiasına ilişkin olarak ise muhatap tarafından mezkûr iddiaya ilişkin gönderilen belgeler incelendiğinde; başvuranın İnfaz Hakimliğine dış problemine ilişkin yazdığı iki dilekçesinin olduğu ve muhatap tarafından her iki dilekçenin de İnfaz Hakimliğine gönderildiği tespit edildiğinden hak ihlali yapılmadığı anlaşılmıştır.

17. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Ek: 2024/607 M. K. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

16.07.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : M. K.
Karar Numarası : 2024/607

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>